

STRAŽA

Inserati ali oglasje se računajo po 40 v. od 6 redne peščice: pri večkratnih oglasih velja popust. „Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne. Recepti se ne vrstijo.

Uredništvo in upravljalstvo: Maribor
Družbena ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Napredujoča osvoboditev Koroške. Velikovec, Ruda, Grebinj in Št. Andraž zavzeti. — Naše čete dosegle reko Krko.

Ljubljana 6. t. m. ob pol 1. uri.

Naše hrabre čete so z velikim navdušenjem in s smelim naskokom osvojile Velikovec, Rudo, Grebinj in St. Andraž. Spreddnji oddelki so dosegli reko Krko, Dješke in Št. Janz nad Mestičem. Sovražnik meče orožje proč in se podaja. V Celovcu vlada panika. Naš mnogo mučeni narod z one strani Drave pričakuje najslovesnejše našo vojsko, svoje brate in osvoboditelje. Nemci so učinili nečloveška barbarstva v Velikovcu in drugih mestih, iz katerih so morali pobegniti. Pogajanja v Kranju potekajo za nas povoljno; v teku jutrišnjega dne se more pričakovati končnega rezultata. (LDU.)

Obupen položaj v Prekmurju.

Ljutomer, dne 6. junija.

Ko so madžarski boljševiki doznali, da je mirovna konferenca priznala Prekmurje Jugoslovanom, so se navalili madžarski boljševiki z veliko silo na Slovensko Prekmurje. Ob meji od Št. Gotharda, do Radgone in Ljuto-

mera stoji okoli 20.000 oboroženih boljševikov, ki zatrjujejo, da za nobano ceno ne bodo prepustili mirnim potom Prekmurja Jugoslovanom. Pri Račencih in Dedoncih so naši zajeli madžarske patrolje, ki so vdrli čez mejo. Begunci pripovedujejo o velikih grozodejavah, ki jih počenjajo Madžari nad Slovenci.

Slovincem so požgali nebroj hiš. Ob cestah visijo obešeni Slovenci. Največ trpijo slovenska dekleta in mlade žene, katere kar po vaseh „rekvirirajo“ in jih gonijo v svoje „hareme“. Naši vladi kličemo: Otmite čimprej vrlo prekmursko slovensko ljudstvo!

Cegavo bo Špilje?

Graškemu „Volksblattu“ poročajo iz Dunaja, da še ni za gotovo, ali bo Špilje pripadalo k Nemški Avstriji ali k Jugoslaviji. Od tega je tudi odvisno, ali bo železnica Špilje Obrajna ostala v nemških rokah ali ne. Predlog jugoslovanskih zastopnikov na mirov-

ni konferenci je namreč ta, da teče mejna črta severno od Lučan, ob Ernovžu in Stražah tako, da bi še nekaj kilometrov ozemlja severno od železnice ostalo jugoslovanska last. Če bi pa ostalo pri tem, da bo merodajna cirkajna meja (lipniškega in mariborskega) po-

tem bo tekla državna meja nekaj minut hoda severno od cerkve Sv. Ilja v Slov. gor. Pri Muri bi se začela meja v gozdu, kjer bi se začela tam, kjer meji slovenska občina Ceršak ob občino Špilje. Odlučeno pa še torej ni.

Pogajanja v Kranju.

V sredo, dne 4. t. m. so se začela v Kranju pogajanja za premirje na Koroškem. Kraljevič ŠHS zastopa četvorica delegatov, in sicer: podpredsednik deželne vlade za Slovenijo dr. Gregor Žerjav kot predsednik, general Rudolf Majster, podpolkovnik Milutin Nedić in kapetan Gjorgje Gihit. Nemško avstrijsko republiko zastopa konzul Maks H. Finger, kateremu so pridruženi podpolkovnik Sigmund Knaus, major Josip Mayer in r. t. mejsster dr. Jakob Reinleio. V imenu jugoslovanske

delegacije je početkom seje pozdravil dr. Žerjav delegate, ki naj čimprej prinesejo v nesrečni nam vsem tako dr. Koročan zaželjeni mir. Po zahvali konzula H. Fingera so se pričele razprave, ki še do danes, ko to pišemo, niso končane. Pogajanja se vršijo v prostorih Narodne čitalnice. K pogajanjem je dospel tudi italijanski general Segre iz Dunaja.

Naše severne meje.

Po neuradnih izvlečkih iz mirovnih pogojev, kakor jih priobčujajo dunajski listi, pojde naša severna meja:

Od Kepe (Mittagskogel) v Karavankah naravnost proti severu blizu do Osojskega jezera, do točke, ki se bo določila pozneje, potem ob Osojskem jezeru ob meji med celovškim in šentvidskim okrajem, seže severno do Sinje planine (Speikkogel), se spusti zopet k Dravi, a je ne doseže nikjer in prestopi severno Dravograda pri Kokošniku (Hühnerkogel) štajersko mejo. Tu

LISTEK.

Junak.

(Napisal Ivan Dolinar, župnik-begunc.)

Dolžan sem mu, junaku Francetu Malgaj — svojem u rešitelju. Njemu v trajen spomin, vsem Slovincem pa v podžig rodoljubne zavesti in okreplilo narodne zvestobe naj govorijo te le dogodki!

Malgaj brani Velikovec.

„Živijo Slovenci! Živela Jugoslavija! se je glasilo, je vriskalo v Ljubljani in v Celju. Mi Korošci pa smo čakali in upali. Sami smo bili slabi, pomoči pa dolgo ni bilo. — Že so ustanovili Nemci svojo narodno stržo v Plibe ku, Velikovcu in Grebinju. Rdeče belo-rdeči znaki na čepicah so nam pričali, da pomeni to zasedanje Slov. Koroške po Nemcih. Pesti smo tlačali stisnjene v že pih, srce nam pa je utripalo tem močneje.

Slednjič se vendar prišli. V soboto, dne 30. novembra, dopoldne je vkorakalo sto mož, osemdeset štajercov in dvajset Srbov pod poveljstvom nadporočnika Franceta Malgaja v Velikovec. Bez odpora so razorčili nemško stražo, katere polovica pa je utekla v Celovec, kjer so zbirali Nemci svoje čete.

Malgaj se je takoj z vso previdnostjo in odločnostjo utaboril v Velikovcu. Dvajset mož je odposlal na Lipico, drugi so ostali v mestu.

Takoj prihodnji dan — v nedeljo popoldne — jih napadejo Nemci iz Celovca. Bilo je štiristo mož s topovi, strojnica in avtomobili.

Okoli štirih popoldne prihrumijo pred mesto. Samo par minut, pa se je zbrala mala pa hrabra posadka in zastavila severozapadno stran, koder je grozil napad.

Parlamentar z belo zastavo, polkovnik, se pripelje v avtomobilu do mute v celovškem predmestju in zahteva, da se ga pelje do poveljnika. Postajno poveljstvo je bilo na Glavnem trgu. Tam stavi predlog, naj se jugoslovanska posadka prostovoljno umakne iz Velikovca čez Dravo. V tem slučaju jim Nemci pustijo orožje. Poveljnik Malgaj seveda odbije ta predlog in z bliskovito bistroumnostjo tati tam vpride zaseže štiri nemške meščane kot talce, da bi se nemško prebivalstvo ne udeležilo boja zoper Jugoslovane. Nato pelje mirno se pogovarjaječ nemškega polkovnika opet do mute.

Nemci pa niso čakali izida pogajanja, ampak prodirali po celovški cesti in ob enem drli v bojnih črtah čez Vinograde in Kobhof navzdol proti mestu. To razjari Malgaja in egorčen zakliče:

„Glejte, gospod polkovnik! Med tem, ko se midva pogajava, prodrajo Vaše čete na napad. Ali so to vojaki? To je banda! Ali veste, kaj se lahko sedaj Vam zgodi?“

Ves bled in prestrašen odvrne polkovnik: „Čakajte, hitro jih zavrnem!“, skoči v avto in se oopelje.

Boj se je pričel. Nemci streljajo s puškami in strojnica in pritiskajo od zapada in severa na mesto. Pa hrabra četa se drži izvrstno. Postavili so se ob zidani ograji proti zapadu, ob lišnih vogalih, polegli za cestni jarek in plotove. Par mož pa je zneslo strojnico v stolp šentruportske predmestne cerkve in od tam uspešno uprlijo Nemce, ki drviyo po križu navzdol.

Streljanje traja nekaj časa. Nemci uvidijo, da je zastoj njih napoz, pošljejo zopet odposlaaca nakar se boj prekine. Med praklinjevanjem in priduševanjem se umaknejo še tisti večer nazaj do Celovca. Imeli so šest mrtvih in več ranjencev. Hrabra mestna posadka pa niti enega ranjenca.

Bilo je veliko veselje in navdušenost ta večer med moštvo in častaki. Velikovski Nemci in nemškutarji so se potančili Slovenci pa smo bili veseli. Prepričali smo se, da je prišla vzorca in hrabra četa pod neustrasnim poveljnikom. Zupali smo jim.

(Dalje prihodnjič.)

gre kakšnih 5 kilometrov severno od Drave, severno Sv. Lovrenca pri Ivniku, ob razvodju do Lučan, zavije severovzhodno proti Muri, katere doseže pri meji mariborskega in lipniškega okraja, teče ob Muri do vzhodno od Sögovceev (Sögersdorf), potem severno k madžarski meji do Karolyfa, od tu ob stari madžarsko štajerski meji do Sv. Ane blizu Gleichenberga in od tam se spusti na Madžarsko proti Sv. Gotthardu.

Na Koroškem dobe Italijani Kanalsko dolino do Vrat (Thörl), Beljaška okolica in Ziljska dolina ostaneta menda pri Avstriji (a tu obstoji v pogodbi neka tajna točka, ki bo objavljena pozneje), SHS oboi Rož, Celovško kotlino in vse spodnjekoroške Slovence. Na Štajerskem obvelja približno demarkacijska črta, nejasno je, kaj s Špiljem in železnico. Kakor izgleda, dobimo tudi Prekmurje.

Jugoslovanski delegati protestirajo.

Naši delegati so na mirovni konferenci izjavili, da so iznenadeni, da se odobrava Nemcem na Koroškem več, nego so zahtevali. Delegacija je vložila energičen protest, da bi Nemška Avstrija dobila slovenske kraje okrog Beljaka, kakor tudi protest, da bi Italija dobila več, kakor ji daje londonski pakt. Izjavili so, da če se sprejmejo taki pogoji, ostane Slovenija okrajana na vseh straneh, kar bi značilo isto, kakor delitev Poljske. — List »Journal« izjavlja, da se je nadejati v interesu miru, da dobimo Jugoslovani več.

Nemška Avstrija.

Ko so prišla prva poročila o mirovni pogodbi, so avstrijski Nemci prepadenja ostrmeli. Glasili so se zanje slabo nad vse pričakovanje. A vsako nadaljno poročilo se glasi še neugodnejše. Sedaj so že vsi vzdignili krik: »nespremenljivo!« A slednjč bodo vendarle morali sprejeti, če jih veseli, ali ne.

Pri Nemški Avstriji ostanejo v celoti dežele: Predarlška, Salcburško in Gorenja Avstrija. Tirolska izgubi ves južni del od Brennerja in Bistriško dolino (Pusterthal). Od Dolenje Avstrije dobe Čehi dva dragocena kosa, severo-vzhodno se odreže kos od izliva Tuje in Laa, severo-vzhodno pri mestu Gmünd pripade Čehom okraj Licad v glavarstvu Weidhofen in kolodvor mesta Gmünd. Madžarski Nemci se ne smejo združiti z Nemško Avstrijo, češki in moravski Nemci ostanejo v čehoslovaški državi. Nemška Avstrija izgubi torej vse prelaze, vse naravne obrambne točke, vsa izhodišča in železnice, ki peljejo v svet.

Premoženje drugih državljanov.

Avstrija mora pustiti bivšim avstrijskim državljanom, ki so sedaj postali državljani SHS, češke ali poljske države, vse njihovo premoženje, pravice in interese, katere so imeli v Avstriji. To premoženje se jim mora izročiti prosto vseh bremen in davkov, ki so nastali od novembra 1918. Uloge se jim morajo izplačati v oni veljavi, ki je vpeljana v državi, kateri pripadajo ob času plačila. Svota se ima izračunati v švicarskih frankih po vrednosti, katero so imeli v oktobru 1918.

Vse ustanove, zapuščine, darila itd., ki se nahajajo v sedanji Nemški Avstriji, a so namenjene pripadnikom drugih držav, se morajo izročiti v oni vrednosti, katero so imele pred 28. julijem 1914 z dodatkom vseh izplačil, ki so zapadle tekom te vojne.

Premoženje avstrijskih državljanov, ki se nahaja na ozemlju novih zveznih držav, smejo le te države zapleniti in likvidirati, a avstrijska država mora odškodovati avstrijske državljane.

Pogodbe, sklenjene med državljani bivše Avstrije in državnimi upravnimi organi pred 1. nov. 1918, ostanejo v veljavi. Toda nove države imajo pravico razveljaviti take pogodbe tekom 6 mesecev, ako so v škodo države. Pri tem morajo lastnika primerno odškodovati.

Ti gospodarski pogoji, v kolikor so doslej v izvlečkih znani, so za Nemce storo še trši, kakor pa pogoji za ureditev mej.

Dunajska borza in mirovni pogoji.

Ko so prišla prva poročila o mirovni pogodbi, je zavlada na dunajski borzi veliko razburjenje. Gg. borzijanci so vpili, da so pogoji veliko hujski, kot bi si jih največji črnogled mogel predstavljati. Borzno vodstvo se je takoj zbralo k posvetovanju in sklenilo, da bo v izraz splošne žalosti borza za dva dni zaprta. Kaj potem, pa niso mogli povedati. Nato so zapustili borzijanski Judje molče in s povešenimi nosovi dvorano, kjer so delali včasih na račun državljanov — tako dobre kšefte.

V varstvo manjšin.

V mirovni pogodbi se nahaja tudi več točk v varstvo narodnostnih manjšin, ki se bodo nahajale med Nemci. Te manjšine imajo popolno državljansko ravnopravnost, smejo svobodno v svojem jeziku ustanavljati društva, časnike, cerkve in šole. Zagotovljene so jim pravice pred oblastmi, v uradih in v državnih šolah.

Nemci se branijo . . .

Nemci se branijo podpisati mirovne pogoje, katere so jim stavili v Parizu, godrnjajo, pravijo, da je to nasilen mir, a oni hočejo mir sporazuma in prijateljstva, tak mir, da bi ne bilo ne zmagovalcev, ne premagancev. Meseca junija 1. 1917 so v nemškem državnem zboru sklenili resolucijo za sporazumni mir. Položaj je bil takrat za Nemce še precej negotov in radi tega so hoteli zavarovati, kar so dotlej osvojili in želeli mir, ki bi jim ugotovil vse pridobljene uspehe. Na ta način bi izišli iz vojne ojačeni, nasprotniki pa oslajeni in lahko bi se pripravljali, da začno čez nekaj desetletij novo vojno. Entanta ni šla v to past. Nekaj mesecev potem se je vsled boljševiškega prevrata na Ruskem za Nemce položaj znatno zboljšal in sedaj niso hoteli vedeti ničesar več o sporazumnem miru. Narekovali so boljševikom v Brestu Litovskem in pozneje Rumuncem v Bukarešti mir, ki je slonel izključno na najkrutejšem nasilju in ves nemški narod, državni zbor in tudi socialisti so bili s tem zadovoljni. Takrat niso govorili ničesar več o sporazumu, prizanesljivosti in bratstvu. Potem se je zopet obrnilo Nemcem na slabše. Pritisnila je Amerika in Nemci so bili tepeni dan za dnem. Slednjč so morali prositi za mir. Prišli so v Pariz in se zopet postavili na stališče, da je treba narediti mir sporazuma in bratstva. Kriče o pravičnosti, a razumejo pod to besedo samo, da bi odšli nekaznovani in bi jim ne bilo treba dajati obračuna za zločine vojne. Hoteli bi mir kot neke vrste provizijo za novo vojno, da bi se lahko oboroževali dalje, nabirali sile, potem pa čez nekaj desetletij pričeli na novo s še večjo grozovitostjo in večjo rafiniranostjo. Nemci niso v ničemer spremenili svojega mišljenja in dokler se popolnoma ne prerode v svoji notranjosti, je mogoča napram njim samo ena taktika: Ne pustiti, da bi bili zopet v stanju izzvati novo vojno. Mir bo pravičen, ako bodo krivci po možnosti kaznovani, nedolžne žrtve po možnosti odškodovane — mir bo trajen, ako Nemci ne bodo imeli možnosti, da zopet prične vojno. Kadar so pa Nemci dali dokaze, da so se temeljito izpreobrnili v svojem mišljenju in čustvovanju, se bodo tudi njim odprla vrata k zvezi narodov. Sedaj bi bila pa vsaka prizanesljivost napram njim samo nagrada za storjene zločine in provizija za nove. Na tem stališču stoji pariška konferenca.

Nemci besnijo.

Nemški listi psujejo, kolnejo, se pridušujejo in označujejo mir oziroma mirovne pogoje, kateri so jim bili narekovani, z različnimi priimki kot „der Henkersfriede“, „der unmögliche Friede“, „der unannehmbare und undurchführbare Friede“, „der Friede der Erdrosselung“, „der unsinnige Friede“, „der Raubfriede“ in „der Friede der Zertrümmerung und Zerfleischung“. Znani radgonski dr. Kamniker se je izjavil, da je bil vsak pesimizen veliko premajhen ter da prekaša tudi najhujsa pričakovanja, kajti Nemška Avstrija, katera se pa sme imenovati samo „Avstrija“ je obsojena ali na smrt v „slovanskem morju“, ali pa da postane ententina naselbina. Državnike v Parizu, kateri so narekovali ta mir, pa označuje kot „die Würger von Paris“. Vsi nemški listi zagotavljajo, da v Nemški Avstriji ni državnika, ki bi se drznil podpisati ta mir. Toda Nemcem ne bo preostaja'o ničesar drugega nego hočeš, nočeš — moraš!

Boljševiki in mir.

Vzignil se je komisar ruskih boljševikov Žinovjev, ki se pa imenuje s pravim imenom Apfelbaum ter vložil po brezličnem brzojavu hud ugovor zoper mir, ki se dela v Parizu. Ne pride nam niti na misel, da bi zagovarjali gospode, ki sedaj po svoji slepi glavi polagajo temelje novega državnega reda. Konferenca v Parizu bo gotovo mnogo zagrešila, kar se bo maščevalo v prihodnosti, to da mir, katerega bi nam prinesli boljševiki, bi bil

za naš narod brez dvoma še mnogo pogubnejši, kakor bo pa mir zmagovite entente. Voditelji ruskih boljševikov, ki so razven dveh vsi pristni nemški Judje, pa tudi za ostala dva ni prav gotovo, kakšnega pokolenja sta, se potegujejo za preganjano in nedolžno — Nemčijo. Pariški mir je v njihovih očeh veliko nasilje in nezaslišana krivica — a ne radi tega, ker segajo Lah po čisto slovanskih pokrajinah, nego ker izgube Nemci Alzacijo in Loreno, deželi, ki sta francoski po zgodovini, kulturi in po volji prebivalstva, ter Poznanjsko, Šlezijo in zahodno Prusijo, kjer prebiva čisto poljsko prebivalstvo. Toda isti boljševiki so sklenili z Nemčijo veliko bolj nasilen in imperijalistični mir v Brest-Litovskem, ki je eno tretjino ruske države izročil nemški sužnjosti, odvzel Rusiji vse možnosti gospodarskega razvoja in jo naredil za nemško naselbino. Narodi kakor Poljaki, Litvinci, Letenci, Ukrajinci, Belorusi so bili od boljševikov popolnoma izročeni Nemcem, seveda so tudi hladnokrvno žrtvovali nemški in madžarski brutalnosti avstrijske in balkanske Slovence. Mir v Brestu Litovskem, ki je bil eden najsramočnejših mirov, kar jih pozna zgodovina, so boljševiki proslavljali kot svoje veliko državniško modrost. Ako bi bil ta mir obveljal, bi človeštvo padlo nazaj v najbolj barbarške čase državnega imperijalizma, svoboda narodov, duševna kultura, gospodarski razvoj nenemških narodov bi bil zatrt za mnogo desetletij. Ta sramotni mir pa ni obveljal, ker ga je razbil vejak zavezniških držav. Tudi mir entente ni prinesel človeštvu uresničenja vseh onih ciljev, katerih pričakuje, a v primeri z mirom, katerega so nam dali boljševiki, od Nemcev podkupljeni Judje, je vendar velik napredek. Žinovjev, Čičerin in Trocki, voditelji ruskih boljševikov, vsi trije pristni nemški Judje, so se vzdignili na pomoč Brocksdorff Rantzau in Reanerju, zastopnikoma Nemčije in Avstrije. Med Nemci in boljševiki obstoji toplo prijateljstvo, sklenjeno že davno pred vojno, utrjeno na tajnih sestankih v Pragi, v Švici in po drugod med vojno in zapečaten s sramotnim mirom v Brestu Litovskem. To mora odpreti oči voditeljem zveznih držav in uvideti morajo, da je država SHS naravni branik proti nemško-boljševiški povodnji in mora že iz tega razloga imeti dobre in močne meje.

Boljševiki na Slovaškem.

Praga, 4. junija.

Madžarski boljševiki so zadnje dni zasedli eno tretjino Slovaške. Morija, požiganje, interniranje je na dnevnem redu.

Naredbe čehoslovaške republike.

Poverjenik ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani razglša: Glasom poročila jugoslovaškega poslanika na Dunaju je češko slovaška vlada izdala dne 4. marca 1919 naredbo št. 110 glede vpisovanja denarnih vlog, članskih in društvenih deležev in dne 12. marca 1919 naredbo št. 126 glede vpisovanja in zaznamovanja vrednostnih papirjev. Posnamemo najvažnejše določbe. Po naredbi št. 110 se morajo vse denarne vloge (vložne knjižice, listine, blagajniške nakaznice, tekoči ali širovni računi, brezobrestni depoziti itd. pri bankah, denarnih in drugih zavodih, nadalje članski in društveni deleži, družb, društev, združenj itd. v dobi od 10. marca do 10. junija t. l., od imetnikov na posebnem seznamu prijaviti v vpisovanje. Ta določba je obvezna za: 1. fizične osebe a) ki imajo na ozemlju češko-slovaške republike svoje redno bivališče, ali pa bivajo tam najmanj eno leto glede vseh vlog in deležev; b) vse druge osebe glede domačih (češko slovaških) vlog in deležev. 1. Vse pravne osebe: na primer občine, okraj, tvrde, društva, družbe, združenja itd., ki imajo v republiki svoj sedež, ali pa vsaj podružnico.

Naknadno vpisovanje in prijave vlog in deležev, dovolj lahko samo finančno ministrstvo odnosno k temu pooblaščen urad in to na podlagi dokaza, da stranka ni mogla izpolniti svoje dolžnosti pravočasno. Prijave se mora izvršiti pri uradu, kateri je v to določen. Za vpisovanje vložnih knjižic, listov in blagajniških nakaznic, veljajo posebna določila. Za prijavo se mora vplačati polodstotno evidenčno pristojbino. Prijavljeni efekti se opremijo s posebno klavzulo. Brez poslednje je prepovedana denarnim zavodom katerakoli izplačitev kapitala ali obresti. Vloge in deleži, kateri ne bodo prijavljeni k vpisovanju v dobi treh mesecev, računši

od prvega vpisovalnega dne, zapadejo v korist države.

Bistvena določila naredbi 126 so sledeča: Vrednostni papirji katerekoli vrste, obligacije, zadolžnice prioritete, skloje, žrebi, delne zadolžnice, povžitni papirji, dobitkovnica itd., kakor tudi zapadli kuponi teh papirjev oddaljeni in neoddaljeni, se morajo razum zadolžnic avstrijskih in ogrskih vojnih posojil in razum blagajniških nakaznic avstro-ogrške banke vpisati in zaznamovati. Vpisovanju in zaznamovanju so podvrženi: vsi vrednostni papirji, v kolikor se isti nahajajo na ozemlju češko-slovaške republike. Samo vpisovanju so podvrženi: 1. vrednostni papirji, vloženi izven republike, katerih imetniki so pripadniki češko-slovaške republike, prebivajoči na njenem ozemlju ali pa drugim osebam, katere prebivajo najmanj eno leto na tem ozemlju. 2. Začasni listi in vrednostni papirji, ki so bili v dobi vpisovanja podpisani in prideljeni in h kateri izdaji je bilo dano državno dovoljenje, ki pa do sedaj efektivno še niso izdani.

Vpisovanje je obvezano brez razlike državne pripadnosti, za vsako fizično ali pravno osebo, ki se nahaja v rolu vpisovanja na ozemlju češko-slovaške republike in ki a) poseduje kot lastnica imenovani vrednostni papir, ali b) ki si je pridobila vrednostne papirje na katerikoli način, toda s pridržkom lastniške pravice izročila te papirje drugim osebam, da jih posedujejo, hranijo itd., ali c) ki poseduje ali pa hrani vrednostne papirje za drugo osebo. Na demače (češko-slovaške) vrednostne papirje, kateri v smislu navedenih določb niso podvrženi v popisovanju, so dovoljena izplačila samo, če se oseba, katera jih predloži, izkaže s primernim potrditeljem svojega finančnega oblastva, ali pa, če prebiva izven domovine, s potrdilom svojega konzula in nadalje s potrdilom rednega zastopnika češko-slovaške republike, uradujočega v tej državi, v kateri so se nahajali papirji dne 12. marca t. l. Opozarja se, da te prijave ne stoji v nikaki zvezi s svojočasno prijavo inozemskih terjatev, odrejano tu radno po ministerstvu financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Za naše junake.

Kdo bi rešil Slovensko Koroško, ako bi ne bilo naših vrljih vojakov Srbov, Hrvatov in Slovencev? Oni so s svojo krvjo odkupili drago slovensko zemljo s svojim pogumom in junaštvom obranili tudi naš slovenski Maribor. Kaj bi bilo z nami brez njih? Ne zabimo tega, ampak vprašajmo se, s čim se hočemo skazati hvaležne, s čim jim vsaj nekoliko dokazati svojo ljubezen in priznanje? Ali samo z besedami in srčno zahvalo? Oj ne! Tudi mi, dragi Slovenci in Slovenke moramo z dejanji pokazati, kaj premore ljubezen in hvaležnost slovenskega srca. Glejte, branitelji naši leže zdaj v bolnišnicah s skeletimi ranami v hudi vročini prikovani na postelj ure in ure, dneve in noči. Koliko trpé za nas! Prinesimo jim, česar tako želé: krepičinih in osvežujočih pijač, malinovca, vina, medu (ta je s hladno vodo pomešan izborna pijača) nadalje peciva ali slaščic, tobaka, cigaret. Vse je dobrodošlo. Pa tudi knjig in razglednic si želé v razvedrilo. Ne čakajmo par dni ali ves teden. Dvakrat da, kdor hitro da.

In še več. Prinesimo tudi samega sebe, običimo jih ter jim dajmo spodbudne, tolažilne besede, da bodo čutili górak utrip našega srca. Zdaj je prilika, da se zopet skazate ljube slovenske matere in ve vrlja dekleta, katerih redoljubje je znano šrom domovine. Prosimo tudi č. g. duhovne pastirje in župane, da pomagajo s svojim uplivom v prilog našim vrljim ranjencem. Kdor sam ne more oddati darila v bolnišnici naj ga blagovoli poslati v roke gospe general Maistrove, Maribor Melje št. 11. Od tam jih ponesó Slovenke, ki so se nalašč organizirale za obiskovanje bolnikov, našim vrljim junakom.

Mariborsko slovensko žensko društvo.

Tedenske novice

† Dekan Franc Dovník. Iz Gornjegrada je dospela žalostna brzjavna vest, da je dne 4. t. m. umrl tamkajšni dekan, župnik in duhovni svetovalec č. g. Franc Dovník. Blagi gospod je bolehal že dalje časa, ustavljal se je smrti s svojo močno naravo, a smrt je bila močnejša, zmagala je smrt. Rajni g. Franc Dovník je bil rojen leta 1850 v Krčevini pri Mariboru. Po končanem srednješolskih študijah je vstopil v mariborsko bogoslovje, kjer je bil leta 1872 posvečen v mašnika. Kot dušni pastir je deloval na številnih krajih na

še škoftje in sicer kot kaplan od 1872—1874 v Vuzenici, od 1874—1875. pri Sv. Martinu pri Slovenjgradu, od 1875—1877 v Št. Lju pod Turjakom od 1877—1878 kot kaplan in provizor na Gornji Polskavi; od 1878—1880 kot kaplan in provizor pri Sv. Mihaelu pri Šoštanju, od 1880 do 1884 kot kaplan pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Dne 12. marca t. 1884 je bil nastavljen za kurata v kaznilnici v Messendorfu pri Gradcu, katero službo je opravljal do 1. marca t. 1887, ko je bil imenovan za provizorčnega in pozneje za rednega profesorja moralke na bogoslovnem učilišču v Mariboru. L. 1889 je postal podravnatelj bogoslovja. Na bogoslovju v Mariboru je poučeval samo nekaj nad tri leta in sicer do 20. oktobra t. 1890, ko je bil umeščen kot dekan in župnik v Gornjemgradu, katero službo je opravljal do svoje smrti zvesto in vneto. Njegovo neumorno delo je odlikovala višja cerkvena oblast s tem, da je bil dne 27. novembra 1890. leta imenovan duhovnim svetovalcem. Pogreb dragega rajnika se je vršil danes, v petek dopoldne. Blagemu duhovniku naj bo Vsemogočni pravičen plačnik! Počivaj v miru!

† Župnik Štefan Turkuš. Komaj se je raznesla med mariborsko duhovščino vest o smrti gornjegrajskega dekana, že je prispelo iz Sromelj pri Brežicah drugo ravnotako žalostno poročilo o smrti tamkajšnjega župnika č. g. Štefana Turkuš, ki je umrl v četrtek, dne 5. t. m. Rajni gospod je bil rojen leta 1861 v Majšbergu pri Slov. Bistrici in je bil v mašnika posvečen leta 1885. Kot kaplan je služboval od leta 1885 do 1886 v Lučah pri Gorajemgradu, od leta 1886 do 1893 pri Sv. Petru pri Mariboru, nakar je postal provizor in dne 11. novembra 1894 župnik v Sromljah. Rajni g. župnik je bil tihega in mirnega značaja, priden delavec v cerkvi in izven cerkve ter gostoljuben in postrežljiv tujcem in prijateljem. Pogreb se vrši v soboto, dne 7. junija, dopoldne. Svetilanjemu večna luč!

Francoska misija v Mariboru. Predvčeraj je v Maribor dospel nadporočnik Kerien kateri se nastavi tukaj namesto dr. Reverdy. Predvčeraj je obiskal novi zastopnik antante okr. glavarja dr. Lajnsiča in mu čestital k našemu narodnemu uspehu. Tudi je obiskal škofa dr. Napotnika. Omenil je več dogodkov krute vojne, med drugim, da je bivši sekretar kardinala Amien padel pri Reimsu tik g. nadporočnika. Škof se je potem zahvalil za obisk in želel obilen blagoslov novemu zastopniku pri Jugoslaviji. G. Kerien je obiskal tudi Cirilovo tiskarno in naše uredništvo.

Poroke. V ponedeljek, dne 2. junija, se je poročila Micika Zdravec na Grabah pri Središču z Antonom Skoliber iz Pušenc. Poročil ju je nevostin stric, vič. g. Ivan Zdravec, župnik pri Sv. Lovrenca na Dravskem polju. — V Št. Lju pod Turjakom sta se poročila posestnik Tone Krajnc in prednica Marijine družbe Micika Toršak. Gostje so darovali za Dijško kuhinjo v Mariboru 130 K. — Bog daj obema paroma mnoga srečna leta!

Častno občanstvo. Naša vrlja okoliška občina Pobrežje pri Mariboru je imenovala okrajnega glavarja dr. Lajnsiča in generala R. Maistra svojim častnim občanom. Okrajnemu glavarju dr. V. Lajnsiču se je odposlalo sledeče pismo: »Vaše blagorodje! Za Vaše uspešno delovanje na polju prehranitve našega obmejnjega ljudstva in za vzdrževanje reda in miru v našem okraju Vas imenuje podpisani občinski svet za častnega člana občine Pobrežje.« Slede podpisi. General R. Maister je pa dobil sledeče pismo: »Za Vašo uspešno branitev naših mej, kateri se je zahvaliti, da se je naša mlada država utrdila na severu, imenuje podpisani občinski svet Vaše blagorodje za častnega občana občine Pobrežje.« Slede podpisi.

Prvi izlet Mariborskega „Orla“. Na binokotni ponedeljek popoldne se vrši izlet ženskega in moškega telovadnega odseka v Hoče. Odhod z dvorišča II. meščanske šole v Reiserjevi ulici ob 13th. Vrnemo se zopet peš okoli pol 20. Naraščaj je vabljen v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov. Na izlet vabimo tudi stariše in vse prijatelje naše organizacije. Natančnejša pojasnila o izletu se dajo v telovadnih urah. Odbor.

Zanimive kazenske razprave. Danes v petek ob 9. uri se je vršil pred okrožnim sodiščem kazenska razprava proti Pavlu Orniču iz Ptujja zaradi hujškajočega zabavljanja proti naši državi, ob 10. uri pa proti protestantskemu pastirju dr. Ludoviku Mahnertu zaradi znanih njegovih hujškajočih nagrebniških govorov. Svoj čas je bil Mahnert baje na ukaz iz Ljubljane izpuščen iz preiskovalnega zapora; V soboto ob 9. uri je razprava proti Ludoviku

Muršiču radi uboja komisarja Jožefa Wiederwohla v Forminu. Njegovi sokrivci so stali pred enim letom pred porotnim sodiščem, Ludovika Muršiča, ki je bil vojak, pa je priganjalo vojaško sodišče, pri katerem je sedel eno leto v preiskovalnem zaporu; pozneje je bil izročan okrožnemu sodišču v Mariboru, pred katerim je sedaj obtožen.

Dr. Ludovik Mahnert, protestantski pastor v Mariboru, je bil danes, v petek dne 6. t. m. pred senatom okrožnega sodišča v Mariboru radi hujškanja proti državi in sicer po § 305 obsojen na dva meseca težke ječe in na plačilo stroškov kazenskega postopanja. Štirinajst-dnevni preiskovalni zapor se mu vijeje v kazni. Mahnerta je zagovarjal odvetnik dr. Mühl-eisen, državno pravdnništvo pa sodnik dr. J. Jančič. Senatu je predsedoval svetnik Dav, člani senata pa so bili: predsednik okrožnega sodišča Canjkar, svetnik dr. Mulej in okrajni sodnik dr. Pihler. Mahnert pri razpravi ni bil navzoč; je preje popihal čez mejo!

Zenski shod, prvi te vrste, se je vršil dne 25. maja v Trbovljah. Dvorana Društvenega doma je bila polna žena in deklet. Govorila je gđ. Cilka Krekova o potrebi, da se tudi žene zbirajo v društvih, izobrazujejo in potem društva zahtevajo svoje pravice. Gospa Šteheva je govorila o razmerju žene do boljševikov, ki hočejo vzeti ženi vse, poštenje, otroka, samostojnost s takimi obojanimi poddržavljenjem žensk. Predsednica novoustanovljenega ženskega društva, gospa Julija Bajda, je pozivala žene, da v kar največjem številu pristopajo k društvu in se skupno borijo proti nasprotnikom, ki bi radi razdrli naše krščanske zakone, odpravili verski ponk iz šol; rešitev žene in cloveštva je le v krščanskem življenju po Kristusovih načelih! Društvo bo skrbelo za gospodinjstvo in politično izobrazbo žen in deklet, se potegovalo za enakopravnost žene z moškimi in delovalo tudi dobrodelno, skrbelo za sirote, pomagalo ubogim. Bog daj lepim načrtom dosti uspehov!

Če bi Nemci narekovali mirovne pogoje? V nekem članku v »Figaro« je članek, ki dokazuje, kako neusmiljen je bil mir, ki ga je svoj čas sklenila Nemčija z Rumunijo in prinaša sledečo dogodbico: dr. Kriege od njenega ministrstva je bil na tem mirovnem posvetu kot strokovnjak. Ko mu je rumunski delegat Missir izjavil, da bi od Nemčije diktirani mir privedel njegovo deželo v nezno stanje, mu je dr. Kriege odgovoril, da bo Rumunija nekega dne uvidela, kako prijateljski je bil ta mir. Ko ga je Missir vprašal, kdaj bo to, mu je odgovoril dr. Kriege: »Ko boste videli mir, ki ga bomo diktirali Franciji in Angliji, tedaj boste šele spoznali, kaj so teški pogoji.« Nemci danes to tajijo in pravijo, da dr. Kriege ni nikoli dal takih izjav.

Važna ministrska posvetovanja v Beogradu. V torek popoldne so se vršila važna ministrska posvetovanja o zunanje-političnih vprašanjih, zlasti glede podpisa miru, s vprašanjem Frekmurja in Koroške. O teh vprašanjih se še bo bavil tudi kronski svet pod predsedstvom regenta Aleksandra.

Dopisi.

Pobrežje pri Mariboru. Na cesti v Pobrežju pride slovenski družbi nasproti grača nemških deklet, med njimi tudi odstavljenega učiteljica Valjavec. Ena izmed njih pozdravi znano ji gospo z dober dan. Učinek, ki je napravil ta pozdrav na njene tovarišice je bil nepopisen. Kar sapa jim je zaprlo kakor pravijo. Z »verdammte Mula« je naposled vendar ena dala duška svojemu ogorčenju. Nemška olika!

Kamnica pri Mariboru. Na mesto prejšnjega nemškutarkega krajnega šolskega sveta je izvoljen nov slovenski krajni šolski svet, kateremu načeluje veleposestnik Ivan Perko.

Trbovlje. Orel vprizori na binokotno nedeljo veseloigro »Brat Martin« in jo ponavlja naslednjo nedeljo. Gostje dobrodošli!

Slovenjgradec. Nekateri elementi trosijo v opravičilo svojega boljševizma — plenjenja nemškutarških trgovin — o podpisanih podle, popolnoma neresnične vesti, češ, da sva jim midva dovolila krasti in ropati. Ker sva vsak trenutek v položaju, izpričati svojo nedolžnost, zato bova zoper vsakega, ki govori kaj takega o nama, nastopila pred sodnijo. Resnici na ljubo morava tudi povedati, da hočejo nekateri merodajni faktorji najino zaslugo, ki sva si jo pridobila pri osvoboditvi Slov. Gradca, iz zavisti spraviti v slabo luč, kar pa se jim ne bo posrečilo. — Jožef Vrečko in J. Krušič, kaplana.

MALA NAZNANILA.

Proda se!

Breja krava mlada, srednje velikosti za K 5000 se proda v Mariboru, Koreška cesta 98. 1076

Čisto laneno in bučno olje proda Maj, Viktoringhofova ulica 14, Maribor. 1075

Pehlštve za dve sobi in kuhinjo s vsem proda Pfeiffer, Webergasse 9/I. Maribor. 1078

Hrastove stebre za plot ima na prodaj Jos. Nekrep, Maribor, Mozartova ulica 59. 1071

Proda se: 2 omarji, pisalna miza in dr. Cesarica ulice 6, pritl., Maribor. 1067

Bik izrasten plemenjak dveleta se nameja na brejo kravo pri Aleju Rebertrik, Zerkovec 27, Maribor. 1057

Proda se: 47 polovajakov dobrega, sortiranega vina Jeruzalemos. Nalov: Ivana Rojs, Ormož. 1056

Dobro sveže bučno olje večjo množino proda Adolf Kos, Maribor, Glavni trg 4. 1059

Malo posestvo na prodaj blizu Maribora, Ivan Dvorčak, Rogosca, pošta H. č. 1068

Kolje za vinograde cele vagone, ali pa tudi na drobno se prodaja pri parni žagi Matije pri Mariboru. 1065

Kupi se!

Malo posestvo, hišo ali gostilno v okolici Maribora kupi v gotovini do K. 22.000. Forenčič, Maribor, Ješkova ulica 4. 1074

Kislo zelje kupi Lovrec, Maribor, Kastrogasse 2. 1072

KUPI SE star in dobro ohranjen gledališki oder. Ponudbe na naslov: Jakob Kelček, Sv. Anžna, p. Veleaje. 1059

POSESTVO ali gostilno od 2 do 4 orole namlje na spaduji kraj Maribora želja kupiti. Kome ponudbe na SRS pesto restanta št. 11 v Slov. Gradcu. 1088

Službe:

Prodajalka mešane stroke 15'e službe. Naslov: Leskovec 40, Ormoževca, Slov. Bistrica. 1089

Pridnega pomagača sprejme tako! Mavej Beegant, kovad v Orebovi vasi, Slivenica pri Mariboru. 1058

Kevaški pomočnik ki zna dobro konje kovati se sprejme V. Bejak, Tenzac 80, Maribor. 1077

Hlapca s konjem, sanse- ljičnega, proti dobri plači in hrani ter pijači sprejme oskrbnikstvo Reiter, Pekre pri Mariboru. Nastop takoj. 1040

Razna:

POZORI

Potrebujem slikarske in pleskarske pomočnike za leto in zimo. Vanpotič Ormož. 1073

Lenčarski mojster stavi peči in stedišnike tudi kmetške peči. Mineka ulica št. 7. Štauber Maribor. 1063

Deklici 11 in 12 let stari, se daje za svojo, Zrkovci 8, Maribor. 1066

Išče se 55.000 K na I. hipoteko na lepo posestvo v mestu, stanovanjska hiša s 3 stanovnimi prostori. Ponudbe pod: Ugodno naključna glavnicca 1079, na upravo lista. 1079

Deček se je izgubil s imenom Anžek škana, pd. Vrbojčiček, star 11 let. Slaboumen in božičstea je in jake sgovoren, pridrukuje se rad vsakemu človeku. Pogreša se od nedelje, 18. maja t. l. Obklešen je bil v rujari, domači ponošeni obleki, s kape na glavi. Najbrže se nahaja v konjškem ali caljskem okraju. Kdor o njem bi kaj vedel naj nemudoma naznani občini Frankolovo, p. Vojni pri Osliju. 1023

Goyevite povsed slovenske.

ŽVEPLO

za vinograde ima na prodaj Avstrijska družba za promet petroleja, **MARIBOR, Grajska ulica št. 8.**

JAKOB VEZJAK,
krojaški mojster,

Vetrinjska ulica 25, Maribor.
priporoča svoje veliko zalogo izactovljenih oblek za gospode in dečke po zelo nizkih cenah. Večja zaloga finega blaga za obleke po meri, katere se izgotovijo točno po solidni ceni. 1052

Slovinci pozor!

Ivan Lorber, slikar in pleskar v Mariboru, Viktoringhofova ulica 9, se priporoča vsem Slovincem za vsa v njegovo stroko pripadajoča dela. **IVAN LORBER, slikar in pleskar.** 807

Sanatorij Mirni dom

je spet odprt in sprejema bolnike vseh vrst, kakor tudi okrepčanja potrebne. Zdravljenje, tudi izvrstna hrana pri zmerni ceni. — Pojasnila daje lastnik in vodja **dr. Fran Čeh, pošta Gor. Sv. Kungota pri Mariboru.** 929

Stavbena pisarna:

FRANJO NERAD,

mesni zidarški mojster v CELJU.

Prevedna vna zidarstva in druga stavbna dela. Iščajo strokovna mnenja. Izriču načrte in proračuna po dnevnih cenah. 1028

Slovinci širite „Stražo“.

MARIJE VEZJAK, strojna pletarna

v Mariboru, Vetrinjska ulica 25, se priporoča za pletenje novih, podpletenje in popravljanje starih nogavic, kakor sploh vsega v to svrhu spadajočega dela po znatno nizkih cenah 1063

Drž. posredovalnica za delo, podr. za Maribor in okolico

Stolna ulica 4, brezplačno vsako delo, nitioma službo. Poslužujete se je delodajalci in brezposelni, ozir. službe in dela iskajoči. 1070 Uradne ure od 9.—12 in 14.—16. ure

Razpis.

Na mestnem uradu v Ptujju se razpišejo sledeče službe: 1) mesto občinskega zdravnika (kirurg ima prednost); 2) nadživinodravnik; 3) občinskega—tajnika; 4) oficjante; 5) občinskega oskrbnika; 6) knjigovodje; 7) blaginika; 8) gospodarskega upravitelja; 9) strojepis-ke; 10) knjigovodje; 11) blagajničarke; 12) mitničarja; 13) 3 uadnih sluga; 14) učiteljice za šolski vrtec; 15) vodje mestne piinarno; 16) monterja; 17) lampista; 18) skladiščarja; 19) nadzornika klavnice; 20) vodje mestne pralnice; 21) 5 stražarjev; 22) tehničarja; — Tozadevne prošnje je vložiti najdalje do 30. junija t. l. pri vsidnem komisarju mesta Ptuj. Pojasnila se dobe na magistratu. Ptuj, 30. V. 1919.

Vladni komisar; Dr. Senčar. 1036

Razpis službe.

Razpisujete se pri občini Doberna pri Celju službi občinskega tajnika in občinskega sluga. Prošnje je vložiti do 15. junija t. l. Plača po dogovoru. Službi, ki se bodo oddali samo prošnem slovenske narodnosti, se lahko nastopite takoj. — Občinsko predstojništvo Doberna, dne 1. junija 1919. 1060.

Vina

haločka, lastnega pridelka, stara in nova, za jamčeno pristna, izborne kakovosti prodaja v steklenicah čez ulico po skrajno nizkih cenah **Franc Starčič, trgovec Maribor, Luterjeva ulica 9.**

Pozori!

Vinogradniki!

Žveplo za žvepljanje trt se dobi v vsaki množini i. a. naj-finejše ventilato dvakrat čiš-:: čena „Florissstela“. ::
Gospodarska Zveza, Ljubljana.

1031

Gostilniška obrt!

Naznanjava slavnemu občinstvu, da sva s 1. junijem v lastni hiši se nahajajočo **gostilno „pri zvezdi“** Koroška cesta št. 48, prevzela, ter bova isto odslej same vodila. Potrudila se bova cenjenim gostom nuditi samo pristna domača vina, ter drugo pijačo, kakor tudi okusna mizla in topla jedila. Za oblen obisk se najopoleje priporočava z velespoštovanjem **Josip in Alojzija Dergas.**

Otvoritev gostilne „Maribor“.

Cenjenemu slovenskemu občinstvu javljam da sem na Grajskem trgu št. 1 v Mariboru napovo preuredila in prenovila bivšo gostilno Weiss (Werdli) v hiši ge. dr. Gust nove in jo prekrstila v

gostilno „Maribor“.

Gostilno „Maribor“ sem otvorila v nedeljo, dne 1. junija 1919. Cenjenemu občinstvu bom odslej postregla z izborno pijačo, dobrimi jedili in tudi prenočišča so vselej na razpolago.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

Valerija Švajger, gostilničarka.

Podružnica Ljubljanske Kreditne Banke

v MARIBORU.

Delniška glavnicca K 15.000.000.

Rezervni fond nad K 4.000.000.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči predujme na vrednostne papirje in blago. Es- račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Po- sreduje nakup in prodajo vrednostnih papirjev in izvršuje borzna naročila najtočneje. — Daje redne loterije. 350